

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av arbetet med att främja
ett positivt skolklimat vid Fridhemsskolan i
Arvidsjaur kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Fridhemsskolan. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska arbetet med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet, med fokus på årskurserna 7-9. Detta omfattar hur lärare och annan skolpersonal arbetar med att främja ett positivt skolklimat, och hur rektorn arbetar strategiskt för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Fridhemsskolan i följande utsträckning:

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Lärare och annan skolpersonal arbetar i låg utsträckning med att främja ett positivt skolklimat.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan skolpersonal behöver arbeta medvetet för att stärka ett positivt skolklimat, och involvera eleverna i arbetet.

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Rektorn arbetar i låg utsträckning med att främja ett positivt skolklimat.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla ett långsiktigt, samlat och strategiskt arbete med tydliga ramar och mål för att främja ett positivt skolklimat, samt ge personalen möjlighet att skapa samsyn och öka sin kompetens för att kunna bidra.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 20 augusti 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:10879) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas lärares och annan skolpersonals arbete med att eleverna ska trivas och vara trygga i skolmiljön, under hela skoldagen. Det innefattar hur lärare och annan personal arbetar relationsfrämjande och i sitt ledarskap agerar tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande. Området inkluderar även hur personalen arbetar för att eleverna ska involveras så att de ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad ett positivt skolklimat innebär. Härtill granskas om det sker ett arbete, med gemensamma arbetssätt och aktiviteter, som utvecklar skolklimatet.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärare och annan skolpersonal arbetar i låg utsträckning med att främja ett positivt skolklimat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, elever, observationer av skolmiljön samt inkommen dokumentation.

Ledarskap och relationsarbete

Det finns variationer i hur tydliga, rättvisa och omtänksamma personal är i sitt agerande. Även om vuxennärvaron i skolmiljön har ökat skiljer sig personalens bemötande åt. Detta då vissa arbetar medvetet för att skapa goda relationer med eleverna, bland annat genom att hälsa, inleda spontana

samtal och vara närvarande i vardagen, medan andra inte gör det. Viss personal har ett tydligt uppdrag att arbeta trygghetsskapande och relationsbyggande, något som uppskattas av eleverna. Samtidigt är denna värme och omsorg inte förankrad i ett gemensamt och konsekvent förhållningssätt. Det resulterar i att det finns stora skillnader i hur personalen bemöter eleverna, hur regler följs och förklaras samt hur personal agerar i liknande situationer. Personalens agerande är i vissa fall rättvist, stöttande och engagerat, medan det i andra fall finns bristande engagemang eller otydlighet. Även om skolmiljön överlag är trygg varierar det hur personal ser till att eleverna följer överenskomna regler. Vissa arbetar med tydlighet, struktur och lugn kommunikation medan andra i högre grad lämnar över ansvaret till eleverna att själva hantera situationer eller avstår från att ingripa. Flickor och pojkar tillrättavisas på olika sätt, vilket eleverna upplever som ojämlig behandling. När personalen agerar på olika sätt blir bemötandet otydligt för eleverna.

Arbetet med att involvera eleverna i frågor som rör skolans klimat och gemensamma normer sker i viss utsträckning, men saknar en återkommande och systematisk struktur. Insatser som berör normer, olikheter och trygghet är främst punktvisa och behovsstyrda. Undervisning om olikheter, temadagar och årskursspecifika teman förekommer men sker huvudsakligen vid enstaka tillfällen, vilket gör att arbetet inte blir långsiktigt eller kontinuerligt. Det finns därför ingen struktur som ger eleverna återkommande möjligheter att förstå, utöva och påverka skolans gemensamma normer och klimat och där deras perspektiv följs upp och används i det fortsatta arbetet. Samtal med eleverna om hur de bemöter och stöttar varandra samt hur de kan bidra till ett positivt klimat sker i varierande grad. Även om frågor om olikheter, respekt och sociala normer ibland behandlas spontant eller på mentorstid saknas ett gemensamt arbetssätt som regelbundet involverar eleverna och ger dem möjlighet att reflektera över och påverka skolans klimat. Frågor om utsatta elevgrupper eller hur elever kan agera vid kränkningar behandlas inte heller på ett systematiskt sätt. Samtal om trygghet, lärmiljö och skolans sociala klimat förekommer, bland annat genom samtal mellan elever och elevhälsans professioner, men resultaten från dessa samtal integreras inte i ett gemensamt förhållningssätt. Trygghetsenkäter och andra kartläggningar genomförs regelbundet, men resultaten av dessa återkopplas i varierande grad till elevgrupperna och återkopplingen som görs är inte enhetligt organiserad. Återkopplingen sker dessutom främst i grupper där resultaten avviker, snarare än som en del av ett samlat och kontinuerligt arbete med skolans klimat.

Det saknas gemensamma och tydliga aktiviteter och arbetssätt som kan bidra till ett positivt skolklimat. Det finns få organiserade aktiviteter som syftar till att stärka gemenskapen mellan årskurser och samarbeten mellan

klasser förekommer endast i liten omfattning. Skolövergripande aktiviteter genomförs vid enstaka tillfällen, exempelvis trivseldagar och friluftsdagar. Tidigare har elever blandats mellan klasser men eftersom eleverna upplevde det som otryggt har skolan slutat med det, vilket ytterligare minskar möjligheten till klass- och årskursövergripande samhörighet. Det finns inte heller några organiserade rastaktiviteter och rasterna beskrivs av eleverna som långtråkiga med begränsade möjligheter till meningsfull sysselsättning. Eleverna har inte fått något ansvar för att bidra till trivsel, exempelvis genom att planera eller leda gemensamma aktiviteter under året. Det saknas också etablerade elevuppdrag, så som kamrattstödare, trygghetsgrupper eller elevambassadörer, som skulle kunna stärka skolklimatet. Eleverrådet utgör den enda strukturerade formen för elevengagemang i skolans gemensamma frågor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan skolpersonal behöver arbeta medvetet för att stärka ett positivt skolklimat, och involvera eleverna i arbetet.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att personalens ledarskap inte är konsekvent eller förutsägbart för eleverna, vilket påverkar möjligheterna att skapa och upprätthålla ett positivt skolklimat. Det finns få etablerade strategier och arbetssätt för att ge eleverna möjlighet att bidra till gemenskapen eller att ta ansvar för skolmiljön. Det genomförs också få aktiviteter som stärker samhörigheten mellan klasser och årskurser. Det saknas därmed flera väsentliga delar av ett arbete som syftar till att skapa ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen rekommenderar att lärare och annan personal arbetar för ett professionellt ledarskap där personalen kombinerar tydlig struktur med empati. Lärare och annan personal behöver vara konsekventa, rättvisa och förutsägbara samt bemöta elever med respekt, omtanke och motiverande förväntningar. När lärare och annan personal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap främjas goda relationer och elevernas känsla av trygghet och ansvar stärks. Detta sätt att utöva ledarskap är en nyckel till att skapa ett positivt skolklimat under hela skoldagen. Därtill behöver eleverna ges reella möjligheter att engagera sig, utveckla sin förmåga och ta ansvar för skolans klimat. Det kan göras genom att stärka elevernas medverkan i skolans värdegrundsarbete. Exempelvis genom elevuppdrag och återkommande skolövergripande aktiviteter som

skapar kontinuitet och hållbarhet. Elevansvar i form av exempelvis kamratstödare, trygghetsgrupper och elevledda aktiviteter bidrar till att utveckla ansvarstagande och till en kultur där elever aktivt medverkar till trivsel och inkludering. Återkommande aktiviteter som låter elever mötas över klass- och årskursgränser stärker samhörigheten och minskar risken för isolering och exkludering. Ett sådant arbete fungerar som en skyddsfaktor mot kränkningar, otrygghet och social utsatthet.

Rektors strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas hur rektorn arbetar för att det ska finnas ett gemensamt arbete på skolövergripande nivå för att främja ett positivt skolklimat. Detta inkluderar även hur rektorn arbetar och tar ansvar för att lärare och annan personal på skolan utvecklar och förhåller sig till de gemensamma förhållningssätten.

Området inbegriper även att lärare och annan personal ska få vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt så att de kan omsätta dessa och verka för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn arbetar i låg utsträckning för att främja ett positivt skolklimat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, samt inkommen dokumentation.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Skolan saknar ett systematiskt och långsiktigt arbete för att skapa ett positivt skolklimat. Det finns ingen gemensam skolövergripande ansats och varken tydliga ramar, mål eller gemensamma värderingar som kan ligga till grund för arbetet. Den vuxennärvaro som finns är endast delvis organiserad och saknar en enhetlig struktur. Skolan har en personal med särskilt uppdrag att vara nära eleverna och lärare är schemalagda som rast- och matvärdar. Dessa uppdrag saknar dock tydliga riktlinjer och formas i stor utsträckning av varje enskild personal, vilket leder till varierande arbetssätt och otydlighet i genomförandet.

Vid utformningen av skolmiljön har rektorn bara i begränsad utsträckning tagit hänsyn till elevernas behov av trivsel och trygghet. Även om nya möbler och spel har köpts in saknas en genomtänkt plan för hur miljöerna ska stödja ett positivt skolklimat. Det finns inte heller platser där elever kan dra sig undan för avskildhet eller lugn och ro. Den gemensamma elevytan

upplevs som trång och otrygg eftersom många elever rör sig där samtidigt. Arbetet med att främja trivsel och trygghet är inte prioriterat detta läsår. Elevers och vårdnadshavares synpunkter samlas visserligen in genom enkäter samt elev- och skolråd, men inte specifikt kopplat till ett främjande arbete. Det finns därför ingen strukturerad process för att ta tillvara deras inspel om vad som är viktigt för att skapa trivsel och trygghet.

Rektorn tar inte ett tillräckligt aktivt ansvar för att leda och driva arbetet med att utveckla gemensamma förhållningssätt i verksamheten. Det finns inga etablerade forum där personalen kontinuerligt kan diskutera, utveckla och enas om gemensamma förhållningssätt. Det finns inte heller någon tydlig struktur för hur arbetet ska bedrivas, följas upp och omprövas. Därmed ges personalen begränsade förutsättningar att utveckla en gemensam förståelse för vad ett positivt skolklimat innebär eller hur elever ska bemötas. Arbetslagens möten fokuserar i stor utsträckning på praktiska frågor och ger inte utrymme för att diskutera skolklimat, värdegrund eller gemensamma utmaningar. De gemensamma rutiner som finns, såsom rastvärdar, matvärdar samt att personal hälsar på och samtalar med elever, följs till viss del upp av rektorn. Uppföljningen sker främst genom att brister i förhållningssättet uppmärksammas och enskilda medarbetare då får återkoppling. Det saknas däremot en uppföljning som möjliggör gemensamma analyser av problem, utmaningar och utvecklingsbehov, för att skapa samsyn och utveckla ett enhetligt förhållningssätt för att stärka ett positivt skolklimat.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Det finns ingen planerad eller gemensam kompetensutveckling som ger personalen möjlighet att fördjupa sin kunskap om vad ett positivt skolklimat innebär, hur olikheter hanteras i verksamheten och hur ett professionellt ledarskap och ett konsekvent bemötande ska utformas. Personalen har inte erbjudits någon kompetensutveckling kring skolklimat, bemötande eller värdegrund. Personal fick utbildning i lågaffektivt bemötande för ett par år sedan, men insatserna har inte följts upp eller integrerats i ett gemensamt arbetssätt.

Stödinsatser till personal ges främst på individnivå.Handledning erbjuds vid behov till enskilda medarbetare och utgör inte en del av en strukturerad och gemensam kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt. Klimatet bland personalen beskrivs som kollegialt, där man kan be varandra om hjälp med vardagliga utmaningar, men detta är inte ett systematiskt stöd som säkerställer att all personal får likvärdig vägledning och stöttning. Det saknas dessutom organiserad vägledning för nyanställda eller vikarier kring hur de förväntas bemöta och leda eleverna under skoldagen. Detta innebär att nya medarbetare inte får de förutsättningar som krävs för att bidra till ett positivt skolklimat

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla ett långsiktigt, samlat och strategiskt arbete med tydliga ramar och mål för att främja ett positivt skolklimat, samt ge personalen möjlighet att skapa samsyn och öka sin kompetens för att kunna bidra.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att skolan saknar ett systematiskt och målmedvetet arbete som tydligt anger riktning, ramar och mål för hur trivsel och trygghet ska främjas i hela verksamheten. Det finns ingen övergripande plan eller gemensam inriktning som omfattar alla elever, all personal, skolans miljöer eller hela skoldagen. Det arbete som sker bedrivs istället fragmenterat, vilket gör att insatserna blir kortsiktiga och kvaliteten på insatserna varierar mellan olika delar av verksamheten. Det saknas dessutom möjlighet för personalen att få en ökad förståelse för vad som bidrar till ett positivt skolklimat och möjligheter att skapa en samsyn kring hur arbetet ska bedrivas.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar ett långsiktigt och samlat arbete som vilar på tydliga ramar och mål för att skapa ett positivt skolklimat i hela verksamheten. Rektorn behöver skapa en bild av vilka förutsättningar som krävs för att eleverna ska uppleva skolan som trygg och trivsam och utifrån detta formulera en övergripande plan som anger inriktning och prioriteringar för att skapa ett positivt skolklimat. En sådan plan bör tydliggöra skolans mål, beskriva hur arbetet ska bedrivas under hela skoldagen och i alla skolans miljöer samt ange hur vuxennärvaron ska utformas för att stödja trivsel och trygghet. Genom att etablera en tydlig struktur för planering, genomförande och uppföljning kan rektorn säkerställa att arbetet blir långsiktigt, samordnat och verkningsfullt för elevernas trivsel och trygghet. Rektorn behöver också skapa förutsättningar för lärare och annan skolpersonal att utveckla sin kunskap om vad ett positivt skolklimat innebär och ge dem möjlighet att utveckla en samsyn i vad det innebär att främja goda relationer under hela skoldagen.¹ Rektorn behöver därför se till att all personal får kontinuerlig vägledning, stöd och

¹ För mer information om ett positivt skolklimat se Skolverket (2022). Skapa trygghet för lärande - Om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling. Sid 34ff

kompetensutveckling med fokus på skolans förhållningssätt och ett positivt skolklimat. Detta innebär att rektorn behöver erbjuda återkommande gemensam kompetensutveckling inom skolklimat, bemötande, ledarskap och arbete med elevers olikheter samt följa upp tidigare insatser så att de integreras i en gemensam praktik. Rektorn bör även se till att nyanställda och vikarier får en tydlig introduktion som ger dem förutsättningar att arbeta i linje med skolans värdegrund och gemensamma arbetssätt.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare

Signerat av: Maria Larsson

Utredare Susanne Nordberg har varit föredragande i ärendet. I handläggningen av ärendet har även utredare Anders Berggren deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800)

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att i denna lag avses med

- **undervisning:** processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

- **utbildning:** verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § 1 st. skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt förarbetena till skollagen främjas trygghet, liksom studiero, av tillitsfulla relationer, samsyn bland personalen, ett systematiskt arbete och en hög delaktighet av eleverna. Det är viktigt att arbetet för trygghet sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt samt att det inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska präglade utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för

andra människors egenvärde samt jämställdhet (prop. 2021/22:160 s. 41 och 229).

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet) framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Dessutom ska eleven enligt grundskolans läroplan ((Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande) möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Strävan ska vara att skapa de bästa betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling och även om personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet har skolan en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling.

Vidare framgår det av läroplanen (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet med inriktning på årskurserna 7-9, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Fridhemsskolan i Arvidjaurs kommun ingår i granskningen. Skolinspektionen besökte Fridhemsskolan den 13 och 16 januari 2026. Besöket genomfördes av utredarna Susanne Nordberg och Anders Berggren.

Fridhemsskolan är en 7–9-skola och kommunens enda högstadieskola. Här går cirka 180 elever, fördelade på tre klasser i varje årskurs. I skolans lokaler finns även en anpassad grundskola. Eleverna äter sin skollunch i matsalen på en närliggande mellanstadieskola, och idrottsundervisningen hålls i en separat idrottslokal utanför skolbyggnaden.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- 3 observationer i skolmiljön
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare och annan skolpersonal
- En intervju med rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Officiell statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten/huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras höstterminen 2026.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens huvudsakliga fokus riktar in sig mot arbetet för ett positivt skolklimat under skoldagen och på årskurserna 7-9. Ett positivt skolklimat innefattar bland annat positiva, omtänksamma och stöttande relationer mellan elever och mellan skolpersonal och elever. Detta för att eleverna ska uppleva skola som en trygg, säker och respektfull plats, samt att eleverna uppskattar och känner en samhörighet med skolan. I granskningen är fokus på skolornas främjande arbete. Det främjande arbetet hänger dock så nära ihop med det förebyggande att de är svåra att skilja åt. Med skolklimat avses utbildningen i sin helhet, det vill säga allt som sker under skoldagen inom verksamheten. Arbetet behöver inkludera hela skolan med både de faktiska platser som finns i skolmiljön och alla individer på skolan, som rektor och all skolpersonal. Det huvudsakliga fokuset i granskningen riktas mot hur man arbetar med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel utanför undervisningstiden och inte specifikt i skolämnen under skoldagen. Hur lärare och annan skolpersonal arbetar med klasserna, elevgrupper och klassklimat är ändå en så pass central del i skolornas arbete för att skapa trivsel och trygghet att det inte går att avgränsa bort helt. Även elevers perspektiv, hur elever involveras i relationsarbetet och hur de stärks i sin förmåga att verka för ett positivt skolklimat är en del av granskningen.

Granskningen syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet. Skolans arbete granskas i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1. I vilken utsträckning arbetar lärare och annan skolpersonal med att främja ett positivt skolklimat?*
- 2. I vilken utsträckning arbetar rektorn strategiskt för att främja ett positivt skolklimat?*

Kvalitetskriterier

Ledarskap och relationsarbete

Lärare och annan skolpersonal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap i syfte att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer under skoldagen; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Arbetet präglas av att det finns tydliga strategier och arbetssätt för hur eleverna ska involveras.

Lärare och annan skolpersonal är väl förtrogna med skolans gemensamma förhållningssätt och arbetar medvetet utifrån dessa för att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn ansvarar för att, genom ett strategiskt arbete, skapa ett positivt skolklimat där hela skolan involveras.

Rektorn tar aktivt ansvar för att skolan utvecklar gemensamma förhållningssätt, som all skolpersonal tillämpar och förhåller sig till.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Lärare och annan skolpersonal ges vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat.